

Likabehandlingsplan och plan mot kränkande behandling Komvux Södervärn

1. Vision

På Komvux Södervärn ska ingen form av diskriminering eller annan kränkande behandling förekomma.

2. Definitioner

Med *diskriminering* avses vad gäller denna plan:

1. *direkt diskriminering*: att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan behandlas, har behandlats eller skulle ha behandlats i en jämförbar situation, om missgynnandet har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder eller sexuell läggning,
2. *indirekt diskriminering*: att någon missgynnas genom tillämpning av en bestämmelse, ett kriterium eller ett förfaringsätt som framstår som neutralt men som kan komma att särskilt missgynna personer med visst kön, viss etnisk tillhörighet, viss religion eller annan trosuppfattning, visst funktionshinder eller viss sexuell läggning, såvida inte bestämmelsen, kriteriet eller förfaringsättet har ett berättigat syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga för att uppnå syftet,
3. *trakasserier*: ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder eller sexuell läggning,
4. *sexuella trakasserier*: ett uppträdande av sexuell natur som kränker någons värdighet,
5. *instruktioner att diskriminera*: order eller instruktioner att diskriminera någon på ett sätt som avses i 1–4 och som lämnas åt någon som står i lydads- eller beroendeförhållande till den som lämnar ordern eller instruktionen eller som gentemot denna åtagit sig att fullgöra ett uppdrag.

Med *kränkande behandling* avses enligt 14 a kap. 3 § skollagen ”ett uppträdande som utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen kränker ett barns eller en elevs värdighet”. Det omfattar uppträdanden som inte har samband med någon diskrimineringsgrund. Här avses enligt propositionen exempelvis mobbning och liknande beteenden som har sin grund i att någon är överviktig, har en viss hårfärg eller är en ”plugghäst” och liknande. Kränkande behandling kan även föreligga utan att den som kränker anger någon specifik egenskap hos det barn eller den elev som utsätts för kränkningar. Att knuffa eller rycka någon i håret eller sätta krokben för personen i fråga kan också utgöra kränkande behandling i lagens mening. Även psykiska kränkningar genom t.ex. utfrysning omfattas av uttrycket kränkande behandling.

Skolans ansvar gäller saker som händer på skolans område. Det gäller studerande på skolan, personal inklusive inhyrd eller anlitad personal. Det gäller också personer som kommer hit för att söka kurser. Det gäller inte personer som kommer in utifrån och som inte har en direkt anknytning till skolan.

Anmälan kan bara göras av ovanstående personer, vi tar inte emot anmälningar via ombud utan bara av den som anser sig vara diskriminerad eller kränkt

3. Nulägesanalys

Enkäter de senaste åren visar att vi har en låg grad av incidenter och en hög grad av trivsel på vår skola. En del lärare har fördjupat diskussionen kring diskrimineringsfrågor. Deras arbete har visat att diskriminering har många bottnar. Frågan måste problematiseras utöver att bara göra enkäter. Situationen förändras också över tid bland annat beroende på vilken målgrupp vi arbetar med. Därför har vi valt att arbeta förebyggande med både personal och studerande.

3.1 Förebyggande arbete

3.1.1 Allmänt

Personal

Skolans övergripande strategi är att öka kompetensen bland alla personal och att synliggöra våra egna fördomar och föreställningar. Vi har också ett tydligt förhållningssätt kring att yttrandefrihet ska gälla på vår skola. Den medvetna strategin är att tala med och till varandra, inte om, för att försöka undanröja situationer som kan upplevas som kränkande.

Skolan genomför varje termin värderingsövningar med all personal.

Vi har med jämna mellanrum föreläsningar kring jämställdhet och likabehandling.

Alla nyanställda får en introduktion kring skolans rutiner och förhållningssätt om bland annat demokrati och yttrandefrihet.

Information till deltagare och ledningen säkerställer att varje lärare gått igenom dessa frågor, se checklista *bilaga 2*.

Studerande

Trivselenkät görs varje år bland deltagarna.

Alla studerande får en information om hur man ska agera om man anser sig diskriminerad eller kränkt på annat sätt. Denna kortversion av skolans likabehandlingsplan, se *bilaga 1*, finns översatt till många olika språk och dessutom uppsatt i affischform runt om på skolan. För de deltagare som ännu inte är läskunniga har vi spelat in kortversionen av likabehandlingsplanen på fem språk.

Skolans ledning informerar de studerande om likabehandlingslagen varje terminsstart.

Lärarna ska arbeta för att öka kompetensen bland alla studerande och att synliggöra fördomar och föreställningar hos dem själva och andra.

3.1.2 Speciellt vad gäller diskriminering på grund av kön

Skolan har en jämställdhetsgrupp, som har till ansvar att driva och följa upp frågor om jämställdhet. Skolan har en separat jämställdhetsplan.

Jämställdhetsgruppen och likabehandlingsgruppen har slagits ihop från och med april 2009.

Arbetsuppgifter för gruppen är följande.

Ansvara för att denna plan utvärderas och upprättas en gång om året.

Utvärdera och revidera jämställdhetsplanen en gång per år.

Att informera personalen om gällande likabehandlings- och jämställdhetsplaner.

Anordna fortbildning för personalen och ge lärarna backning så att de kan hantera situationer som kan uppstå.

Lägga fram förslag på diskussionspunkter till arbetsplatsträff (där varje rektor har sina APT oftare än idag). Det kan t ex gå ut på att man gör en övning på APT och sedan diskuterar hur man skulle kunna anpassa den övningen till klassrumssituationen eller en annan daglig situation.

Ställa samman material som man kan använda i klassrummet kring jämställdhet och likabehandling.

Sprida information från den förvaltningscentrala gruppen kring jämställdhet. Två representanter från Södervärn ska vara med i den centrala gruppen för jämställdhet.

Sprida annan information som rör områdena jämställdhet och likabehandling.

Ansvara för arrangemangen kring internationella kvinnodagen.

Arbeta för att sprida förståelse bland våra deltagare genom att framför allt arbeta via lärarna.

Gruppen är framför allt rådgivande och informerande, inte en aktiv arbetsgrupp som ska genomföra konkreta aktiviteter, med undantag för Internationella kvinnodagen.

Skolan har en särskild grupp som arbetar med att planera och genomföra värderingsövningar med all personal två gånger om året.

3.1.3 Speciellt vad gäller diskriminering på grund av etnisk tillhörighet

Det finns studerande som känner sig utanför på grund av att andra i klassen talar ett gemensamt språk. Lärarna har i uppgift att se till att alla talar svenska på lektionstid.

3.1.4 Speciellt vad gäller religion eller annan trosuppfattning

På skolan finns många olika religioner och politiska uppfattningar representerade. Vi arbetar mycket med värderingsövningar för att lärare och annan personal ska vara väl förberedda när diskussioner kring religions-, tanke- och åsiktsfrihet kommer upp. Lärarna tar upp de frågorna på lektioner och vi har en gemensam värdegrund på skolan som gör att vi till exempel kan ta diskussioner kring varför det inte finns ett bönerum på skolan. (Vilket inte innebär att vi förbjuder människor att be under skoltid.) Vi arbetar alltså aktivt för att personalen ska vara väl förberedd för att samtala kring sådant som har med dessa frågeställningar att göra.

3.1.5 Speciellt vad gäller funktionshinder

Skolan har en separat handlingsplan för mottagande av personer med funktionsnedsättning. Skolan har också två resursteam som bland annat har som uppdrag att förebygga att personer med funktionsnedsättning missgynnas.

3.1.6 Speciellt vad gäller sexuell läggning

Skolan har undervisning kring sex och samlevnad i samarbete med Region Skåne. Detta sker med modersmålspedagog på olika språk.

3.2 Att upptäcka diskriminering och annan kränkande behandling

Vi har vuxna studerande. De informeras om hur de ska agera om de anser sig kränkta. Lärarna tar regelbundet upp detta med dem, vilket också dokumenteras skriftligt. Ansvaret ligger alltså på den vuxne individen att hantera situationen enligt bilaga 1.

Lärare ska också vara vaksamma kring klimatet i klassrummet och hantera situationer som kan falla under området diskriminering.

3.3 Att utreda diskriminering och annan kränkande behandling

Vi har tydliga rutiner kring hur man ska agera om man upplever sig kränkt, se *bilaga 1*. Kurator informerar rektor eller samordnande rektor och utreder ärenden mellan studerande. Om personal

är inblandade är det rektor eller samordnande rektor som tar hand om utredningen. Utredningen dokumenteras i en särskild blankett, se *bilaga 3*.

Tillbudsrapport ansvarar skolans intendent för, så att alla incidenter samlas på ett strukturerat sätt. Dessa analyseras kontinuerligt i en arbetsmiljögrupp, som leds av skolans administrativa chef.

Samordnande rektor och skolans kuratorer träffas regelbundet för att följa upp aktuella ärenden kring diskriminering och kränkande behandling.

3.4 Att åtgärda diskriminering och annan kränkande behandling

Enligt skollag och förordningar finns det en viss gång att följa. Skolan delar ut en skriftlig varning om personen som kränkt upprepar sitt beteende eller om händelsen är av sådan art att varning ska delas ut med en gång. Rektor avgör i sådana ärenden.

Vid allvarliga incidenter kan personen stängas av eller förvisas enligt gällande förordningar.

Skolan ska stötta personer som vill polisanmäla vid misstanke om brott. Skolan kan också själv polisanmäla vid brottsmisstanke.

3.5 Uppföljande åtgärder

Var 14:e dag träffas samordnande rektor och kuratorerna för att stämma av de ärenden kring likabehandling som är aktuella och vilka som ska anses vara avslutade. En särskild blankett finns för att hantera dessa ärenden, se *bilaga 3*.

3.6 Ansvarsfördelning

Rektor ansvarar för att utreda incidenter där personal är inblandad.

Kuratorer ansvarar för utredning kring ärenden där studerande är inblandade.

Rektor ansvarar för uppföljning av ärenden kring likabehandling.

Administrative chefen ansvarar för incidentrapporter och för den kontinuerliga sammanställningen och bearbetningen av dessa.

All personal är ansvarig att uppmärksamma och ta tag i fall av diskriminering och kränkande behandling enligt denna plan. De är också skyldiga att anmäla till rätt instans de fall man själv ser eller får vetskap om.

4. Planerade åtgärder

Vi måste ha i åtanke att vi har vuxna deltagare och att vi måste ha ett vuxet förhållningssätt i vårt arbete.

Vi ska under perioden H09-V10

- fortsätta med värderingsövningar för all personal två gånger per år
- sprida och utveckla det arbete som vissa arbetslag redan gör, till exempel arbeta kring olika fallbeskrivningar
- upprätta en materialbank kring jämställdhet, likabehandling och kränkande behandling
- fortsätta diskutera diskrimineringsbegreppen, både bland personal och studerande, så att alla blir ännu mer medvetna om begreppen är och vad de innebär
- ta fram frågor som ska ställas i enkät till de studerande, samt

- med hjälp av lärare som problematiserat begreppen i denna plan ta fram ett arbetsmaterial som alla kan ta upp i sina grupper.

5. Beskrivning av hur de studerande ska medverka i arbetet med planen och bli delaktiga i arbetet

Ledningen kommer att ta upp planen för diskussion och godkännande i skolans kursråd.

Likabehandlings- och diskrimineringsfrågor ska diskuteras i undervisningen.

6. Beskrivning av hur planen ska göras känd och förankras i hela verksamheten och hos de studerande

Planen kommer att samverkas och därefter spridas till all personal. Vi kommer att ta upp den på minst en arbetsplatsträff, framför allt för att fördjupa diskussionen kring de olika definitionerna.

De studerande kommer att informeras både skriftligen och muntligen. Bilaga 1 kommer att översättas till ännu fler språk. Lärarna kommer att diskutera innehållet med deltagarna.

7. Uppföljning av planen

Planen ska utvärderas i samband med upprättandet av nästa års plan, vilket sker i augusti 2010.

Bilaga 1, Kortversion av skolans likabehandlingsplan

Skolans skriftliga information till deltagare. Informationen finns översatt till ca 20 språk och finns anslagen i affischform på flera ställen i skolan. Den finns inläst på fem olika språk för de som ännu inte är läskunniga.

Du ska känna dig välkommen, trygg och säker på Komvux Södervärn.

- Du ska respekteras för den du är.
- Du får inte kränka någon annan, ingen får kränka dig.

Fråga personen vad han eller hon verkligen menar, man kan missuppfatta saker.

Prata med din lärare, en kurator eller rektor om du blir kränkt, eller ser att någon annan blir kränkt.

Om du anser dig vara kränkt av en annan studerande:

- 1) Fråga personen vad han eller hon menar. Det kanske är en missuppfattning.
- 2) Tala om för den som kränkt dig att du inte accepterar att bli kränkt och att kränkningarna måste sluta.
- 3) Om det inte hjälper ska du kontakta en av dina lärare eller en kurator.
- 4) Kurator utreder, dvs pratar med de inblandade. Kurator skriver en tillbudsrapport.
- 5) Kurator rapporterar till rektor, som beslutar om åtgärder. Om kränkningarna upphör blir det normalt inga påföljder. Vid allvarliga kränkningar kan den kränkande skiljas från utbildningen.

Om du anser dig vara kränkt av någon i personalen:

- 1) Fråga personen vad han eller hon menar. Det kanske är en missuppfattning.
- 2) Tala om för den som kränkt dig att du inte accepterar att bli kränkt och att kränkningarna måste sluta.
- 3) Om det inte hjälper ska du kontakta rektor eller en biträdande rektor.
- 4) Rektorn/biträdande rektorn utreder, dvs pratar med de inblandade och skriver en tillbudsrapport.
- 5) Rektor beslutar om åtgärder. Om kränkningarna upphör blir det normalt inga påföljder. Vid allvarliga kränkningar kan arbetsrättsliga åtgärder vidtas.

Rektor, kursrådet och fackliga representanter

CHECKLISTA för terminsstart (gruv och gy)

- Bestäm tillsammans med deltagarna vilka överenskommelser som gäller i klassrummet kring trivsel, kommunikation, närvaro, sena ankomster etc.
Tala om vilka generella regler som rektor beslutat ska gälla på skolan, som att rökning är förbjuden vid skolans ingångar och att mobiltelefoner får inte lov att störa arbetet i klassrummet.
 - Diskutera och låt gruppen besluta på vilket sätt de studerande ska vara delaktiga i och kunna påverka det som sker i klassrummet.
 - Diskutera vilka förväntningar ni har på varandra; lärare på studerande och vice versa.
 - Informera om att du som lärare kommer att utvärdera arbetet i klassrummet, innehållet i undervisningen mm minst en gång var fjärde vecka.
 - Gå igenom diskrimineringslagen/skollagens kapitel 14 a , våra formuleringar finns på nästa sida. Lärare i sv/sv2 går igenom texten noggrant, prata om vad t ex kränkningar är. Alla andra lärare ska nämna diskrimineringslagen/skollagens kapitel 14 a och tala om att hela skolan står bakom det som står i lagen.
 - Gå igenom läroplanens värdegrund kring demokrati och jämställdhet.
 - Dela ut och gå igenom kursplanen. Informera om och gå igenom betygskriterierna. Tala också om hur uppföljningen av studierna kommer att ske under terminens gång. Diskutera och kom överens med de studerande hur t ex utvärdering av deras kunskaper ska gå till. Ta upp att bristande framsteg kan leda till att studierna måste avslutas.
 - Gå igenom vem man ska vända sig till i olika ärenden (svenskläraren gör det), enligt informationshäftet/-bladet som delas ut, var man anmäler frånvaro mm.
 - Informera om terminstiderna; kurslut mm. Ta också upp att fler pass kan vara utlagda än antalet timmar de ska ha. Har du ett planeringsschema delar du ut det.
 - Gå igenom utrymningsplanen.
 - Informera om fredagstest.
- Jag har gått igenom allt på checklistan i alla mina grupper.

.....
Lärarens signatur
(Lämnas in fyra veckor efter kursstart till närmaste chef)

Synpunkter på/erfarenheter av denna checklista:

.....
.....

Tjänsteanteckning
Förvaras i sekretesspärm

Utredningsblankett

För likabehandlingsplanen och planen mot kränkande behandling med mera
Glöm inte att göra en tillbudsrapport!

Ärendet gäller likabehandling diskriminering annat:

Första kontakt tagen med kurator skolledare
Namn: Namn:

Beskrivning av ärendet; första kontakten

Kontakt tagen med kurator skolledare
Namn: Namn:

<i>Samtal med den utpekade</i>	<i>Datum för samtal</i>
<i>Eventuellt samtal med den anmälaren och den utpekade</i>	<i>Datum för samtal</i>

<i>Beslutad åtgärd (eventuell disciplinär åtgärd, beslut att saken är utagerad mm)</i>	<i>Datum för beslut</i>	<i>Genomfört datum</i>
Beslut fattat av:	Datum:	

<i>Första uppföljning</i>	<i>Datum för uppföljning</i>	<i>Genomfört datum</i>
<i>Beslut åtgärder efter första uppföljning (fortsatt uppföljning, avskrivning mm)</i>	<i>Åtgärder planeras (datum)</i>	<i>Genomfört datum</i>
Beslut fattat av: Datum:		
<i>Fortsatt uppföljning</i>	<i>Datum för uppföljning</i>	<i>Genomfört datum</i>
<i>Beslut åtgärder efter fortsatt uppföljning (fortsatt uppföljning, avskrivning mm)</i>	<i>Åtgärder planeras (datum)</i>	<i>Genomfört datum</i>

<i>Ärendet utagerat/utrett (eventuell motivering, kommentarer)</i>
Beslut fattat av: Datum: